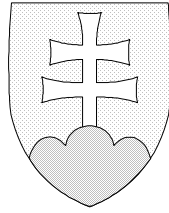

PROTIMONOPOLNÝ ÚRAD SLOVENSKEJ REPUBLIKY

ROZHODNUTIE

Číslo: 2005/ZK/2/1/119

Bratislava 16. novembra 2005

Protimonopolný úrad Slovenskej republiky, odbor zneužívania dominantného postavenia, v správnom konaní č. 0025/OZ/2005 začatom dňa 07.03.2005 z vlastného podnetu vo veci možného zneužitia dominantného postavenia podnikateľom Železničná spoločnosť Cargo Slovakia, a.s., Drieňova 24, 820 09 Bratislava, IČO 35 914 921

rozhodol

na základe § 32 ods. 2 písm. c) zákona č.136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č.347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov, tak že správne **konanie č.0025/OZ/2005 zastavuje** , pretože dôvod na konanie nebol daný.

Odôvodnenie:

Protimonopolný úrad slovenskej republiky, odbor zneužívania dominantného postavenia (ďalej len „úrad“) začal šetrenie na základe vlastného podnetu 01.01.2005 voči Železničnej spoločnosti Cargo Slovakia a.s., Drieňová 24, 826 03 Bratislava (ďalej len Železničná spoločnosť Cargo a.s.) vo veci možného zneužívania dominantného postavenia na relevantnom trhu podľa § 8 ods. 2 zákona, a to realizáciou bezplatného poskytovania bezpečnostných plastových plomb odberateľom - prepravcom za účelom plombovania vagónových zásielok.

Správne konanie začal úrad voči Železničnej spoločnosti Cargo a.s. z vlastného podnetu dňa 07.03.2005, vo veci možného zneužívania dominantného postavenia na relevantnom trhu podľa § 8 ods.2 písm. e) zákona dočasným zneužívaním ekonomickej sily s cieľom vylúčiť súťaž, a to bezplatným poskytovaním bezpečnostných plastových plomb odberateľom - prepravcom za účelom plombovania vagónových zásielok.

Začatie správneho konania oznámil úrad Železničnej spoločnosti Cargo, a.s. listom č. 1270/PMÚ SR/2005 zo dňa 07.03.2005.

Listom zo dňa 20.05.2005 zaevidovaným na úrade pod č.2908/2005, Železničná spoločnosť Cargo a.s. predložila úradu záväzok podľa § 8a zákona, v ktorom sa zaviazala z dôvodu odstránenia možného obmedzenia súťaže, odpredávať bezpečnostné plomby na účely plombovania železničných vozňov za transparentných podmienok. Úrad listom č.3035/PMÚ SR/2005 zo dňa 30.05.2005 vydal výzvu pred vydaním rozhodnutia, v ktorej posúdil, že predložený záväzok z hľadiska znenia zákona by mohol spĺňať podmienky na odstránenie prešetrovaného súťažného problému.

Nakoľko však úrad ďalšou analýzou dospel k novým skutočnostiam, prehodnotil svoje stanovisko uvedené vo výzve pred vydaním rozhodnutia v liste č.3035/PMÚ SR/2005 zo dňa 30.05.2005 a vydáva túto novú výzvu pred vydaním rozhodnutia.

Z podkladov a informácií, ktoré boli úradu predložené, ako aj z vlastného šetrenia vyplývajú nasledovné skutočnosti.

Účastník konania

Železničná spoločnosť Cargo, a.s., IČO 35 914 921, je podľa výpisu z Obchodného registra Okresného súdu Bratislava I, oddiel Sa, vložka č.3496/B, akciová spoločnosť s predmetom činnosti okrem iného, prevádzkovanie dopravy na železničnej dráhe – celoštátne dráhy a regionálne dráhy, kúpa tovaru na účely jeho predaja iným prevádzkovateľom živnosti (veľkoobchod) a kúpa tovaru na účely jeho predaja konečnému spotrebiteľovi (maloobchod). Podľa výpisu z Obchodného registra je Železničná spoločnosť Cargo, a.s. právnym nástupcom a zároveň preberá všetky práva a záväzky Železničnej spoločnosti, a.s., IČO 35 828 226 so sídlom Drieňová 24, 820 09 Bratislava.

Zakladateľom a stopercentným vlastníkom Železničnej spoločnosti Cargo, a.s. je Slovenská republika. Práva štátu ako akcionára spoločnosti vykonáva Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií. Základnou úlohou Železničnej spoločnosti Cargo, a.s. je vykonávanie dopravných služieb v nákladnej doprave.

Podľa uvedeného je Železničná spoločnosť Cargo, a.s. podnikateľom podľa § 2 ods.2 zákona 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka a v náväznosti na to aj podľa § 3 ods. 2 zákona.

Pretože, podľa § 25 ods.3 písm. b) zákona, účastníkom konania v prípade zneužívania dominantného postavenia je podnikateľ, ktorého činnosť alebo konanie je možným zneužívaním dominantného postavenia, účastníkom predmetného konania je Železničná spoločnosť Cargo, a.s.

V ďalšom úrad definoval relevantný trh, na ktorom pôsobila Železničná spoločnosť Cargo, a.s. v súvislosti s predmetom správneho konania a vymedzil, či na takto definovanom trhu má Železničná spoločnosť Cargo, a.s. dominantné postavenie.

A) Relevantný trh

Podľa ustanovenia § 3 ods.3 zákona, relevantný trh je priestorový a časový súbeh ponuky a dopytu takých tovarov (tzn. podľa § 1 zákona pojem tovar označuje výrobky, výkony, práce alebo služby), ktoré sú na uspokojenie určitých potrieb z hľadiska užívateľa zhodné alebo vzájomne zastupiteľné.

Podľa ustanovenia § 3 ods.4 zákona, tovarový relevantný trh zahŕňa zhodné alebo vzájomne zastupiteľné tovary schopné uspokojiť určitú potrebu užívateľov.

Podľa ustanovenia § 3 ods.3 zákona vzájomne zastupiteľné tovary sú tovary, ktoré sú zastupiteľné najmä z hľadiska ich fyzikálnych a technických charakteristických, ceny a účelu použitia.

Podľa ustanovenia § 3 ods.6 zákona, priestorový relevantný trh je vymedzený územím, na ktorom sú súťažné podmienky také homogénne, že toto územie môže byť odčlenené od ostatných území s odlišnými súťažnými podmienkami.

Charakteristika podmienok používania bezpečnostných plomb

Podľa Prepravného poriadku Železničnej spoločnosti Cargo, a.s., v časti nákladná preprava, je plomba uzávera, ktorá slúži na zaistenie tovarov vo vozňoch, intermediálnych prepravných jednotkách a v otvorených vozňoch prikrytých plachtou tak, aby z nich nebolo možné tovar vybrať alebo do nich vložiť bez viditeľných stôp porušenia uzávery a zásielky počas prepravy. Z hľadiska použitých materiálov plomba môže byť z rôznych materiálov napr. kovová, plastová a iná. Vzhľadom

na fyzikálne a mechanické vlastnosti sa v poslednom období v prevažnej miere používajú plastové bezpečnostné plomby. Podľa vyjadrenia SÚDST, s.r.o., Žilina, ktorý je nástupcom Skúšobného ústavu dopravnej a stavebnej techniky Žilina, š.p., plastové plomby sa z hľadiska účelu použitia nerozlišujú podľa spôsobu dopravy, t.j. vyrábané plastové plomby sú použiteľné v každom druhu dopravy.

Pritom podľa čl.13 Prepravného poriadku Železničnej spoločnosti, a.s. (uverejnené v Prepravnom a tarifnom vestníku č.39-40-41/2004 zo dňa 08.10.2004), v časti nákladná preprava (Ž PP/N) sa uvádza : „ Odosielateľ je povinný plombovať určené vozne plombami, ktoré si zabezpečí od dopravcu alebo iného dodávateľa na základe vlastného rozhodnutia. Plomby musia mať náležitý Certifikát, osvedčujúci technický stav plomby z hľadiska bezpečnosti, vydaný Skúšobným ústavom dopravnej a stavebnej techniky Žilina, š.p.. Plomby musia obsahovať tieto údaje : číslo plomby, séria plomby, kód dopravcu, 1evidenčné číslo stanice“. Uvedené znenie čl.13 bolo premietnuté zapracovanou zmenou č.6 do Prepravného poriadku Železničnej spoločnosti Cargo, a.s. s platnosťou od 01.01.2005.

Ďalej, v Prepravnom a tarifnom vestníku č.39-40-41/2004 v časti G – Rôzne oznámenia, smernice a pokyny, bod 1 sa uvádza :

„ Pred použitím iných plomb odosielateľom, ako plomb ktoré sú poskytované dopravcom je povinný odosielateľ predložiť dopravcovi :

- Certifikát, potvrdzujúci zhodu vlastností plomby z technickými požiadavkami z hľadiska bezpečnosti, vydaný Skúšobným ústavom dopravnej a stavebnej techniky Žilina, š.p.,
- Povolenie, schválené Colným riaditeľstvom SR, ak sa používajú plomby pri preprave do tretích krajín (mimo krajín EÚ) a pri tovare podliehajúcim spotrebnej dani“.

Uvedené znenie bolo taktiež premietnuté zapracovanou zmenou č.6 do Prepravného poriadku Železničnej spoločnosti Cargo, a.s. s platnosťou od 01.01.2005.

Podľa vyjadrenia SÚDST, s.r.o., Kvačalova 782/11 010 01 Žilina, (ďalej len „SÚDST, s.r.o.“) plastové plomby nie sú určenými výrobkami v zmysle Nariadenia vlády a opatrenia Úradu pre metrológiu a skúšobníctvo, čiže uvedených výrobkov sa netýka povinné posudzovanie zhody. Z dôvodu neexistencie noriem a predpisov platných na Slovensku, ani v krajinách EÚ, ktoré by riešili problematiku posudzovania a hodnotenia plastových plomb, vypracovala SÚDST, s.r.o. metodiku pre posudzovanie a hodnotenie plastových plomb.

Z uvedeného vyplýva, že požiadavka na použitie certifikovaných plastových bezpečnostných plomb vyplýva z Prepravného poriadku Železničnej spoločnosti Cargo, a.s.. Bez predloženia tohto certifikátu Železničná spoločnosť Cargo, a.s. neprevezme železničné vagóny plombované plombami bez certifikátu na prepravu a preto všetci výrobcovia a dovozcovia plastových železničných plomb, ktoré sa majú používať v železničnej doprave, predkladajú tieto plastové bezpečnostné plomby na certifikáciu do SÚDST, s.r.o.

Na základe analýzy uvedeného stavu a po prešetrení všetkých relevantných okolností, z hľadiska podmienok poskytovaných služieb a ich kvalitatívnych

parametrov, úrad vymedzil tovarový relevantný trh ako relevantný trh predaja bezpečnostných plastových plomb určených pre plombovanie železničných vagónových zásielok, ktoré prepravuje Železničná spoločnosť Cargo, a.s. a teda z hľadiska definície tovarového relevantného trhu, tento trh zahŕňa všetky plastové plomby, ktoré sa používajú v železničnej nákladnej doprave v rámci plombovania železničných vagónov a ktoré spĺňajú požadované kvalitatívne parametre obsiahnuté vo vydanom Certifikáte a preto sú teda vzájomne zastupiteľné, t. j. sú schopné uspokojiť potrebu ich užívateľov, t.j. odberateľov – prepravcov.

Vzhľadom na sieťový charakter železničnej dopravy a pôsobnosť pri predaji a použití bezpečnostných plastových plomb pre odosielateľov železničných vagónových zásielok na celom území Slovenskej republiky, na ktorom sú súťažné podmienky také homogénne, že toto územie môže byť odčlenené od ostatných území s odlišnými súťažnými podmienkami, úrad vymedzil priestorový relevantný trh ako trh, ktorý sa kryje s územím Slovenskej republiky.

B) Posúdenie dominantného postavenia

Podľa § 8 ods.1 zákona, dominantné postavenie na relevantnom trhu má podnikateľ alebo niekoľko podnikateľov, ktorí nie sú vystavení podstatnej súťaži a ktorí sa vzhľadom na svoju ekonomickú silu môžu správať nezávisle. Existencia dominantného postavenia podnikateľom nie je porušením zákona. Porušením zákona je zneužitie dominantného postavenia.

Úrad posudzoval konanie Železničnej spoločnosti Cargo, a. s. pri predaji bezpečnostných plomb aj na základe skutočností známych z predchádzajúceho konania a zistil, že v tom čase všeobecným predpisom Železničnej spoločnosti a.s., ktorý určoval podmienky nákladnej železničnej prepravy bol Prepravný poriadok Železničnej spoločnosti a.s., nákladná preprava, ktorý v čl.13 Plombovanie vozňov v bode 13.3 uvádzal, že prepravca bol povinný plombovať vozne a to plombami určenými na plombovanie železničných vozňov, ktoré si osobne prevzal od predajcu (t.j. od Železničnej spoločnosti, a.s.). Týmto administratívnymi opatreniami došlo k tomu, že bezpečnostné plastové plomby, ktoré Železničná spoločnosť a.s. sama predávala (t.j. predajca železničných plastových plomb) všetkým odosielateľom - prepravcom, boli jediné použiteľné pri plombovaní železničných vozňov. Týmto administratívnym opatrením si Železničná spoločnosť a.s. zabezpečila na definovanom relevantnom trhu tzv. exkluzivitu pri predaji bezpečnostných plastových plomb pre odberateľov – prepravcov t. j. Železničná spoločnosť, a.s. mala 100 % podiel na trhu a tým aj dominantné postavenie na definovanom relevantnom trhu.

Železničná spoločnosť a.s. na základe rozhodnutia úradu č.2004/DZ/2/1/151 zo dňa 30.06.2004 pristúpila k úprave znenia čl.13 Prepravného poriadku Železničnej spoločnosti, a. s. (uverejnené v Prepravnom a tarifnom vestníku č.39-40-41/2004), kde v upravenej časti nákladná preprava (Ž PP/N) sa uvádza, cit. : „ Odosielateľ je povinný plombovať určené vozne plombami, ktoré si zabezpečí od dopravcu alebo iného dodávateľa na základe vlastného rozhodnutia. Plomby musia mať náležitý Certifikát, osvedčujúci technický stav plomby z hľadiska bezpečnosti, vydaný Skúšobným ústavom dopravnej a stavebnej techniky Žilina, š.p.. Plomby

musia obsahovať tieto údaje : číslo plomby, séria plomby, kód dopravcu, evidenčné číslo stanice“. Uvedená znenie čl.13 bolo premietnuté zapracovanou zmenou č.6 do Prepravného poriadku Železničnej spoločnosti Cargo, a.s. s platnosťou od 01.01.2005. Týmto opatrením bolo umožnené odberateľom - prepravcom železničných nákladných vozňov, predávať bezpečnostné plastové plomby aj od iných predajcov bezpečnostných plastových plomb a nie len od predajcu Železničnej spoločnosti Cargo, a.s., čím bola zrušená administratívna exkluzivita tejto spoločnosti pri predaji bezpečnostných plastových plomb.

Teda úrad skúmal, aké sú možnosti vstupu na trh predaja bezpečnostných plastových plomb pre iných predajcov plastových bezpečnostných plomb po vydaní úpravy znenia čl.13 Prepravného poriadku, t.j. či existujú bariéry vstupu na tento trh a zistil, že na trhu Slovenskej republiky je okrem výrobkov vyrábaných v Slovenskej republike možné používať aj plastové bezpečnostné plomby dovezené zo zahraničia. Všetky jednotlivé výrobky (domáce aj zahraničné) pred ich použitím a odovzdaním vagónov na dopravu Železničnej spoločnosti Cargo, a.s., ale musia splniť podmienku obdržania Certifikátu podľa Prepravného poriadku, s čím sú spojené určité finančné náklady (cca 50 000 .- Sk) v súvislosti s jeho vydaním. Avšak tieto bariéry vstupu na trh úrad nepovažuje za vysoké. Ďalším šetrením úradu sa nepreukázali iné bariéry vstupu na predmetný relevantný trh.

Na základe požiadavky úradu, SÚDST, s.r.o. predložil zoznam všetkých prihlasovateľov, ktorí obdržali od SÚDST, s.r.o. certifikát na bezpečnostnú plastovú plombu a je ich preto možné používať v železničnej doprave na plombovanie železničných vagónových zásielok.

Úrad taktiež prešetril aj vývoj trhových podmienok, pomerov a podielov pri predaji bezpečnostných plastových plomb v roku 2005 za obdobie január - september a zistil nasledovný stav predaných plomb pre jednotlivých odberateľov - prepravcov železničných vagónových zásielok :

01.01.2005 – 30.09.2005

1. – Koba M spol. s r. o. –	164 000 ks (15%)
2. – Železničná spoločnosť Cargo	668496 ks (59%)
3. -- Anitram Expos spol. s r. o. –	300 700 ks (26%)

Z uvedeného vidieť, že po odstránení administratívnej bariéry pri predaji bezpečnostných plastových plomb, ktoré určila Železničná spoločnosť Cargo, a.s. svojimi prevádzkovými predpismi, na trhu sa výrazne zvýšil podiel aj ďalším konkurenčným predajcom, ktorí majú prístup k všetkým odberateľom – prepravcom. Inak povedané, títo majú možnosť výberu medzi viacerými predajcami bezpečnostných plastových plomb. Zároveň s týmto vývojom, výrazne klesá (viď hore uvedený prehľad) podiel Železničnej spoločnosti Cargo, a.s. ako predajcu na definovanom relevantnom trhu, s trendom jeho možného ďalšieho poklesu, čím sa preukazateľne zvyšuje úroveň súťaže v rámci predaja bezpečnostných plastových plomb.

Na základe hore uvedených skutočností, úrad dospel k záveru, že Železničná spoločnosť Cargo, a.s. na predmetnom relevantnom trhu nemá dominantné postavenie.

Úrad môže konať len voči podnikateľovi v dominantnom postavení. V prípade, ak podnikateľ nemá dominantné postavenie na relevantnom trhu, dôvod na konanie nie je daný.

Listom č.6174/PMÚ SR/2005 zo dňa 09.11.2005 úrad zaslal Železničnej spoločnosti Cargo, a.s. výzvu pred vydaním rozhodnutia. K uvedenej výzve sa Železničná spoločnosť Cargo, a.s. v stanovenej lehote nevyjadrila.

Na základe uvedených skutočností úrad rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Poučenie:

Podľa § 34 ods.1 zákona č.136/2001 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č.347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov b znení neskorších predpisov, proti tomuto rozhodnutiu možno podať na Protimonopolný úrad Slovenskej republiky, odbor zneužívania dominantného postavenia, Drieňova 24, 826 03 Bratislava rozklad do 15 dní odo dňa doručenia tohto rozhodnutia. V zmysle § 61 ods. 1 zákona č.71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov, včas podaný rozklad má odkladný účinok. Toto rozhodnutia je preskúmateľné súdom podľa § 247 Občianskeho súdneho poriadku po vyčerpaní opravných prostriedkov.

Ing. Ladislav Szabó
poverený riadením odboru
zneužívania dominantného postavenia

Rozhodnutie sa doručí:

Železničná spoločnosť Cargo Slovakia, a.s.
Drieňova 24
820 09 Bratislava